

Lausunto luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi ilmastolaiksi. Lausuttavana oleva materiaali on luettavissa lausuntopalvelussa:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b1b5b108-c665-4eba-b991-207d08da8770>

Päijät-Hämeen liitto esittää lausuntonaan Ympäristöministeriölle luonnoksesta seuraavaa:

Päätös

Yleiset huomiot

Päijät-Hämeen liitto pitää hyvänä asiana, että Suomi sopeuttaa lainsäädäntönsä EU:n ja kansallisten tavoitteiden mukaiseksi. Laki on kirjoitettu hyvin tiiviiksi ja ytimekkääksi, mikä antaa liikkumavaraa lain toteuttamisessa. Esitellyt lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikajänteen tavoitteet tuovat hyvän selkärangan esitykselle. Toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta on hyvä, että laissa on painotettu hiilinegatiivisuuden tavoittelua vuoden 2035 jälkeen. Ilmastotyö on tärkeä osa maakuntien kehittämistyötä. Päijät-Häme on Hinku-maakuntana sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta vuonna 2030. Päijät-Hämeen liitto on mukana sekä Canemure-hankkeessa että maakuntien ilmastoyhteistyöverkostossa. Ilmastoasioiden tärkeys näkyy myös valmisteilla olevassa maakuntastrategiassa sekä kestävän siirtymän rahoituksissa.

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

Hiilineutraaliustavoitteiden asettaminen antaa ilmastotyölle suunnan. Kansallinen tavoite tuo eri toimijoille ja sektoreille yhteisen haasteen, mikä tarjoaa myös pohjaa yhteistyöhön. Päijät-Hämeessä maakunta on sitoutunut kansallista tasoa tiukempaan tavoitteeseen, minkä lisäksi useimmilla kunnilla on omat ilmastotavoitteensa. Suomi on asettanut EU:ta tiukemman ilmastotavoitteen, mikä tarjoaa myös mahdollisuuden edelläkävijän ja ratkaisijan rooliin, mikä parantaa maamme sekä toimijoiden kilpailukykyä.

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen

---

edistämiselvoite (5 §)

Maakunnat kokevat ilmastotyön merkityksellisenä ja se kytkeytyykin tiiviisti luontevaksi osaksi maakuntaliittojen kehittämistyötä. Esitämme, että maakuntien liitot nimetään laissa. Maakuntien näkökulmasta pelkkä edistämiselvoite ei ole riittävä, vaan liitoilla voisi olla operatiivisempi ja aktiivisempi rooli.

Lisäksi liittojen alueella on useita pieniä ja keskisuuria kuntia, joilla ei ole riittävästi resursseja ilmastotyöhön. Maakuntaliitoille on näin muodostumassa yhdeksi rooliksi näiden kuntien tukeminen ja yhteisenä resurssina toimiminen aluetasolla.

Ilmastovaikutusten kannalta on tärkeää, että suunnittelua tehdään ja resurssit suunnataan pitkällä tähtäyksellä kestävästi, vaikuttavuutta painottaen ja hallinnollisista rajoista riippumatta. Maankäytön suunnittelussa kuntakaavojen tarkastelutaso ja aikajänne ei yksin riitä ilmastoon liittyvien laajojen, monitahoisten ja erilaisia intressiristiriitoja aiheuttavien kysymysten tarkastelemiseen ja ratkaisemiseen. Monet sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että sopeutumisen kannalta keskeiset teemat tulee ratkaista ylikunnallisesti, jotta mahdollisimman myönteinen ilmastovaikutus voidaan saavuttaa. Ilmastotoimien suunnittelussa on voitava huomioida riittävän laajat alueet sekä päästöjen hillinnän että hiilinielujen kasvattamisen näkökulmasta. Tämä on luontevasti hallittavissa maakunta- ja seututasolla. Maakuntakaava ja maakunnallinen suunnittelu tarjoavat kunnille myös selkänöjää hankalissa seudullisissa päätöksissä ilmastonmuutoksen hillintään liittyen.

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7-13 §)

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma ja sen perustelut on kuvattu lakiehdotuksessa melko suppeasti. Olisi hyvä miettiä suunnitelman suhdetta maankäytön ohjaamiseen, mm. parhaillaan uudistettavaan maankäyttö- ja rakennuslakiin, metsälakiin ja luonnonsuojelulakiin. Maakuntakaava osoittaa maankäytön tarpeet usein myös sellaisilla alueilla, joissa kunnat eivät ole kaavoitusta tehneet, jolloin maakuntakaava on ainoa ohjaava kaava. Lisäksi maakuntakaavalla on keskeinen rooli tie/ratainfraan osoittamisessa, sähkön- ja energiansiirtoverkoissa sekä erityisesti maa- ja metsätalouden nielujen ja varastojen

osoittamisessa. Maankäytön ohjaamisen kautta voidaan merkittävästi vaikuttaa sekä ilmastopäästöjen hillintään mm. yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän ja energiaratkaisuiden kautta että nykyisten hiilinielujen säilymiseen mm. metsäkadon ehkäisemisen kautta. Tulisi myös pohtia maankäyttösektorin suunnitelman yhteyttä vireillä olevaan Alueidenkäytön kehityskuvatyöhön.

Liikennejärjestelmissä on huomattavia eroja paitsi maakuntien välillä, myös maakuntien sisällä. Maakunnallisessa liikennejärjestelmätyössä voidaan tunnistaa kunkin maakunnan ja seudun vahvuudet, heikkoudet ja erityistarpeet ja etsiä kullekin seudulle parhaat liikenteen ja kuljetusten kestävyyttä parantavat ratkaisut. Hiilinielujen rooli on korostumassa myös maakunnallisessa ilmastotyössä keskeisenä osana hiilineutraaliustavoitteiden toteutumista. Maankäytön ohjauksella voidaan vaikuttaa merkittävästi hiilinielupotentiaalin säilymiseen ja tukea kansallisia maankäyttösektorin ilmastotavoitteita.

Muita huomioita

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta on luontevaa, että sopeutumistyö järjestyy kansallisen sopeutumissuunnitelman kautta. Kuitenkin voidaan todeta, että maakunnan liitoilla on yhdessä muiden alueellisten toimijoiden kanssa keskeinen rooli siinä, että valtakunnalliset tavoitteet kohdistetaan oikein suhteessa alueelliseen haavoittuvuuteen, joka vaihtelee merkittävästi.

Päijät-Hämeen liitto haluaa nostaa huomiona esiin maankäyttö- ja rakennuslain suhteen uuteen ilmastolakiin. Ilmastolain mukaisten tavoitteiden toteuttaminen voi olla haastavaa, jos MRL-uudistuksessa suunnitellut linjaukset maakuntakaavan oikeusvaikutusten kaventamisesta toteutuvat. Ilmastolain ja maankäyttö- ja rakennuslain yhteistarkastelu ja kokonaisvaikutusten arviointi olisikin tärkeää, jotta tunnistetaan, onko lakikokonaisuudella aidosti mahdollista vastata ilmastotavoitteisiin maakuntien ja kuntien suunnittelussa.

Lausunnon on valmistellut ilmasto- ja energia-asiantuntija Maarit Virtanen.

Niina Pautola-Mol
Maakuntajohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.